

Anf. 52 VASILIKI TSOUPLAKI (V):

Fru talman! Den gångna mandatperioden har på många sätt varit en mycket bra period för den statliga kulturpolitiken. Många stora utredningar gjordes för att lägga grunden för en uppdaterad och utvecklande politik på flera områden, och flera av dem hann bli propositioner som vi hanterade här i riksdagen. Det handlade om förändringar i filmpolitiken, på kulturarvsområdet och inom kulturskolan, för att nämna några viktiga beslut. Tillsammans med oss i Vänsterpartiet genomförde regeringen historiskt stora budgetsatsningar på kulturområdet då 1,5 miljarder tillfördes. En hel del av de pengarna landade i satsningar som har bäring på det vi talar om här i dag, nämligen kultur i hela landet. För oss i Vänsterpartiet är det mycket viktigt att vi kan säga att alla invånare har möjlighet att delta i kulturaktiviteter i sitt närområde, både som utövare och som publik. Självklart är det så att man aldrig kan få samma tillgång i en mindre glesbygdskommun som i ett tätbefolkat storstadsområde. Men genom en aktiv kulturpolitik kan vi skapa strukturer och utjämna skillnaderna. Menar vi allvar med de kulturpolitiska målen om kultur för alla som en del av välfärden kan vi inte helt lämna till marknadskrafterna eller till de enskilda invånarna att lösa frågan. När jag läser den skrivelse som vi i dag har att ta ställning till ser jag att det gjorts en hel del för att stärka den generella nivån men också en del satsningar som särskilt gynnar spridningen av kultur i hela landet. Under lång tid har antalet biblioteksfilialer minskat i Sverige. Hela 25 procent av biblioteksfilialerna har försvunnit sedan 90-talet. Det här är en mycket allvarlig utveckling, och under förra mandatperioden enades vi i Vänsterpartiet och regeringen om att frågan hade hög prioritet. Det pågår nu ett omfattande arbete med en ny nationell biblioteksstrategi, men redan har 250 miljoner satsats för att öka bibliotekens tillgänglighet. Pengarna för att göra det viktiga arbetet har gått till kommuner och regioner. Utslaget på 290 kommuner räcker det inte på långa vägar. Men det är en tydlig signal att frågan måste prioriteras i hela landet. Biblioteken är trots den massiva nedläggningen fortfarande den kulturinstitution som har bäst spridning i hela landet. Den utgör stommen i en kulturell infrastruktur och fyller oftast en mycket bred funktion. Där kan man få ta del av konstutställningar, barnteater, föreläsningar och musik. Där möts man spontant eller i organiserade samtal. För den som inte har läsvanan med sig hemifrån och har kortare utbildning är steget långt att besöka ett bibliotek. Det visar statistiken. Chansen att man tar steget att besöka biblioteket blir förstås mycket mindre om avståndet är långt. Därför är det så viktigt att vi fortsätter att stärka bibliotekens utbredning genom både strategier och handlingsplaner som är på gång men också genom ekonomiska satsningar.

Fru talman! Vi kan inte ha en debatt om kultur i hela landet utan att lite grann dröja oss kvar vid kultur-samverkansmodellen. För den som inte sysslar med kultur dagligdags kan det vara ett okänt begrepp. Men det är genom den modellen som de stora resurserna kanaliseras från staten och ut i länen. Det är landstingen och regionerna som håller dialoger med kommuner, föreningsliv och enskilda konstnärer för att få fram en plan för de kommande årens kultursatsningar. Vi från Vänsterpartiet tror att det är en bra modell. Det är en ordning som gör att besluten fattas närmare invånarna och att alla aktörer som är aktiva i ett område kan bjudas in. När jag reser runt i landet hör jag en stark oro. Särskilt länsteatrarna signalerar att de har ekonomiska svårigheter. Många menar att staten inte har hängt med i modellen. Kostnadsutvecklingen har dragit iväg, och regionerna har fått pytsa in alltmer. I dag står de för den största delen av pengarna. Under förra mandatperioden gjordes förstärkningar. Vänsterpartiet och regeringen tillförde mer medel. Men vi ser att när regionerna behöver prioritera mellan sjukvården och kulturen hamnar ofta kulturen i kläm. Nu ser vi att många inom just teatersektorn signalerar om nedskärningar. För någon vecka sedan hade vi en norrländsk invasion här i Stockholm. Jag vet inte om någon av er lade märke till det. Det var fem av våra nordligaste teatrar som genomförde en norrländsk invasion och intog huvudstadens scener för att visa sin verksamhet men också för att väcka debatt om vilka som får synas i nationella medier. Vilken kultur är det vi kan ta del av när vi läser recensioner i nationella medier? Vems villkor är det som får synas när vi talar om kulturen? Jag fick höra om hur man försöker att till exempel skapa turnéverksamhet i län där man kan ha fem tim-mars resa för att nå sin spelplats och sedan en timmes byggande av scen. Därefter ska man plocka ned alltihop och åka fem timmar tillbaka. Ni förstår vilka utmaningar det handlar om. Det är viktigt att den aviserade förstärkningen om 40 miljoner extra till kultur på landsbygden som vi kan läsa om i skrivelsen kan genomföras. Det är tänkt att den ska äga rum 2019 och 2020 enligt budgetförslag. Nu när vi har ett så osäkert budgetläge är det mycket osäkert om det blir av. Men jag hoppas att landsbygden oavsett regering kan få den förstärkningen så att vi kan genomföra satsningar som verkligen behövs på kultur i hela landet.

Fru talman! Jag håller med tidigare talare att det är viktigt att vi ska försöka utvärdera vilken effekt våra satsningar har och att det inte alltid handlar om pengar. Men det går inte att komma ifrån att det är förknippat med stora kostnader att få till en professionell kultur i hela landet. Vi behöver både professionella aktörer och studieförbunden som är jätteviktiga aktörer som finns nära medborgarna. Vi behöver också ett stort stöd för amatörkulturen. Det handlar ofta om just ett ekonomiskt stöd för att man ska kunna befinna sig på landsbygden och i våra glesbygdskommuner. Jag menar att Vänsterpartiet är en garant för att kulturpolitiken ska få den riktningen även kommande mandatperiod. (Applåder)